

PAPER DETAILS

TITLE: Kamu Sektöründe Kurumlar Arasında Bilgi Paylaşımı: Türkiye'deki Politika ve Yasal Düzenlemelere Yönelik Bir Değerlendirme

AUTHORS: Ali Murat ÜNLÜ, Tolga ÇAKMAK

PAGES: 1-20

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2954456>

Bilgi Yönetimi Dergisi

Cilt: 6 Sayı: 1 Yıl: 2023

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/by>

Hakemli Makaleler Araştırma Makalesi

Makale Bilgisi

Gönderildiği tarih: 15.02.2023
Kabul tarihi: 29.03.2023
Erken görünüm: 28.06.2023
Yayınlanma tarihi: 30.06.2023

Article Info

Date submitted: 15.02.2023
Date accepted: 29.03.2023
Date early view: 28.06.2023
Date published: 30.06.2023

Anahtar Sözcükler

Kamu Sektörü Bilgisi,
Kurumlar Arası Bilgi
Paylaşımı, Politikalar

Keywords

Public Sector Information,
Inter-Organizational
Information Sharing,
Policies

DOI numarası

10.33721/by.1251635

ORCID

0000-0003-3215-3362 (1)
0000-0002-7700-6609 (2)

Kamu Sektöründe Kurumlar Arasında Bilgi Paylaşımı: Türkiye’deki Politika ve Yasal Düzenlemelere Yönelik Bir Değerlendirme*

*Information Sharing among the Public Sector Organisations:
An Evaluation of Policy and Legal Regulations in Turkey*

Ali Murat ÜNLÜ

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi ABD
Doktora Öğrencisi, aunlu@kho.msu.edu.tr

Tolga ÇAKMAK

Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi,
tcakmak@hacettepe.edu.tr

Öz

Bu çalışmanın amacı, kamu sektöründe kurumlar arasındaki bilgi paylaşımının ve kamu sektörünün bilgi paylaşım süreçlerinin Türkiye’deki politika ve yasal düzenlemeler içindeki yeri ve sınırlılıklarına yönelik bir değerlendirmeyi ortaya koymaktır. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda 1982-2021 yılları arasındaki döneme yönelik olarak Türkiye’de kamu sektörü bilgisinin paylaşımında uygulamaları belirleyen politika ve yasal düzenlemeler incelenmiştir. İncelenen politika ve yasal düzenleme metinlerindeki maddeler kurumlar arası bilgi paylaşımındaki unsurlara göre gruplanarak değerlendirilmiştir. Türkiye’de bilgi edinme süreçlerine yönelik yasal zemin 1982 Anayasası kapsamında oluşmaya başlamıştır. 2000 yılından sonra bilgi güvenliğinin sağlanması ve kişisel verilerin korunması çerçevesinde oluşturulan politika belgeleri ve yasal düzenlemelerde artış tespit edilmiştir. Türkiye’de son dönemde ise bilgi paylaşımının güvenli bir şekilde yapılması ve kişisel verilerin korunması ile ilgili uygulamaların geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar hız kazanmıştır. Diğer yandan incelenen mevzuatta kurumlar arası bilgi paylaşımının finansman ve kaynak desteği ile ilgili konularının daha az yer aldığı anlaşılmıştır. Çalışmada ulaşılan sonuçlar, bilginin stratejik bir değer olarak görülmesine yönelik farkındalığın arttığını göstermiştir. Ancak bilgi paylaşımının usul ve esaslarını belirlemeye yönelik oluşturulan politika ve yasal düzenlemelerin uygulamada eksikliklerinin olduğunu göstermektedir. Türkiye’de tüm kamu kurumları arasında standart bir uygulama sağlayacak etkili ve sınırları hukuki olarak belirlenmiş bir politika metni veya bilgi paylaşım modeline ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Çalışma özgün değer olarak Türkiye’de kamu kurumları arasında bilgi paylaşımının kapsamını belirleyen yasal düzenleme ve politika belgelerindeki uygulamalara ilişkin bütüncül bir bakış açısı sunmaktadır.

Abstract

The purpose of this study is to evaluate the role and constraints of inter-organizational information sharing processes related to public sector within the framework of policies and legal regulations in Turkey. This study employed document analysis. The policies and legal regulations that determine the practices related to sharing public sector information in Turkey for the period between 1982 and 2021 were investigated. The acts and articles in the policies and legal regulations were grouped and evaluated according to inter-organizational information sharing components described in the literature. The legal basis for information acquisition processes in Turkey began to be formed within the scope of the 1982 Constitution.

* Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürüttüğü “Kamu Sektöründe Bilgi Paylaşımı: Türkiye İçin Bir Model Önerisi” başlıklı doktora tez çalışmasına dayanmaktadır.

**Bu makalenin araştırma ve yayın süreci “Araştırma ve Yayın Etiğine” uygun şekilde yürütülmüştür.

The policy documents and legal regulations created within the framework of ensuring information security and protecting personal data have increased in Turkey since 2000. Recently in Turkey, studies on the providing security of information sharing and the development of practices related to the protection of personal data have gained momentum. On the other hand, it has been pointed out that the issues related to inter-institutional information sharing, and financial support are less included in the reviewed legislations. The study demonstrates the increased recognition of information as a strategic value in legislations and policy documents in Turkey. However, the policy and legal regulations created to determine the procedures and principles of information sharing have deficiencies in practice. It has been detected in the study that there is a need for an effective and legally defined policy text or information sharing model that will provide a standardized practices among the public organizations in Turkey. The study presents a holistic perspective on the practices in legal regulations and policy documents that determine the scope of information sharing among public institutions in Turkey as originality value.

1. Giriş

İnsanoğlunun yaşamını kolaylaştıran, onu ileriye taşıyan bütün yeniliklerin temelinde bilginin varlığı inkâr edilemez. Bilgi, günümüzde kullandığımız veri ve verilerin işlenmesi ile elde edilen bir sürecin ürünüdür. Bilgi toplumunda “bilgi” gerçek zenginliği, sermayeyi ve gücü oluşturan önemli bir kaynak olarak ifade edilmektedir (Güçlü ve Sotirofski, 2006, s.367). Bilginin önem ve gücüne paralel olarak küreselleşme ve teknolojiadaki gelişmeler kurumların bilgiyi elde etme (üretme ve toplama) çabalarının geçmişe göre yoğunlaşmasında etkili olmuştur (Kipchirchir, 2014).

Kamu kurumları hedef kitlelerine hizmet sunmak ve işleyişlerini sürdürebilmek için hem basılı hem de elektronik ortamda bilgi üretmektedir. Bununla birlikte ihtiyaç duyulan bazı bilgileri de satın alma gibi yollarla tedarik ederek kullanmaktadır. Kurumlarda gerçekleştirilen rutin iş süreçlerinde kullanılan ya da sektöre yönelik kamu kaynaklarından yararlanılarak hazırlanan kamu bilgileri kamu sektörünü geliştirmektedir. Kamu sektörü bilgisinin kullanımı söz konusu bilginin kurum çalışanlarıyla, kurum içerisindeki diğer birimlerle veya diğer kurumlarla paylaşımını gerektirebilmektedir.

Kamu kurumları arasında bilgi paylaşım süreçlerinin ülkeler bazında değişiklik gösterdiğini söylemek mümkündür. Bu noktada Türkiye’de de birtakım düzenleme ve yaklaşımların zaman içerisinde gelişim gösterdiği görülmektedir. Türkiye’de kamu kurumlarına yönelik bilgi paylaşımına etkisi olan düzenlemelerden biri bilgi edinmeye yönelik düzenlemelerdir. Bu düzenlemeler kurumların ilgili konularda ilgili kişi veya kurumlarla bilgi paylaşımına yönelik bir sürecin resmî bir iletişimle gerçekleştirilmesini sağlamak açısından değer taşımaktadır. Türkiye’de bilgi edinme süreçlerine yönelik ilk düzenleme 1982 Anayasasında karşımıza çıkmaktadır. Bu düzenlemede herkesin fikir alışverişi serbestliğine sahip olduğu hükmü yer almaktadır (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). 2003 yılında ise bilgi edinme hakkına yönelik olarak “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” kabul edilmiştir (Eken, 2006). Bu kanuna yönelik olarak kamu bilgisinin paylaşımında da önemli bir yeri bulunan belge yönetimi ve açık devlet uygulamalarına ilişkin birtakım eksikliklerin olduğuna literatürde değinildiği görülmektedir (Özdemirci, 2008; Eroğlu, 2020). Kurumlar arasında bilgi paylaşımında öne çıkan düzenlemelerden biri de kişisel verilere yöneliktir. 2014 yılında “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı” adıyla değerlendirilen bu düzenleme, 2016 yılında “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu” adıyla yürürlüğe girmiştir (Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, 2016). Bunun yanı sıra Türkiye’de kişisel verileri korumayı amaçlayan çalışmalar ile kurumlar arası bilgi paylaşımının usul ve esaslarını düzenlemeye yönelik kanun, yönetmelik, genelge ve planlara örnek olarak oluşturulan farklı yasal düzenlemeler de bulunmaktadır. Bu düzenlemelere ek olarak Türkiye’deki bazı kurumlara yönelik kuruluş kanunlarında da bilgi paylaşımı konusuna değinildiği, konunun ayrıca strateji belgeleri ve eylem planlarında da ele alındığı dikkat çekmektedir.

Bu çalışmada, kamu sektöründe kurumlar arasında bilgi paylaşımı ele alınarak, kamu kurumlarının bilgi paylaşım süreçlerinin Türkiye’deki politika ve yasal düzenlemeler içindeki yeri ve sınırlılıklarına yönelik bir değerlendirmenin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

2. Kamu Sektörü Bilgisi

Bilgi, günlük hayatın her anında önemlidir. Bazen yeni bir keşifte, bazen rutin bir iş sürecinde, bazen de karşılaşılan bir sorunun çözülmesinde kolaylaştırıcı etken olabilmektedir. Bilgi, kurumların iç işleyişlerinde yahut da diğer kurumlarla olan iletişimde stratejik bir kaynak olarak görülmektedir. Bu

doğrultuda bilginin kamu kurumları için de stratejik değeri bulunan bir kaynak olduğunu söylemek mümkündür. Nitekim kamu sektöründe bilginin konu olarak geniş bir yelpazede, farklı format ve niteliklerde kullanıldığı bilinmektedir (Eroğlu, 2018). Bu yönüyle kamunun birçok alana yönelik bilgiye sahip olduğu bilinmektedir. Kamu kurumları bu bilgileri kullanarak ve paylaşarak diğer kamu kurum ve kuruluşları ile iletişimini ve yönetişimini kuvvetlendirmektedir. Söz konusu bilgi paylaşımında kamu kurumları ihtiyaç duyulan bilginin belirlenmesi ve bu bilgilerin muhatabına yönelik tasnifinin yapılma noktasında rol almaktadır. Bu rol sayesinde kamu kurumları arasında bilgi paylaşımı daha kullanılabilir bir yapıya kavuşmaktadır.

Kamu kurumlarının, özel projeler ve günlük işlemlerinde kamu kaynaklarıyla elde ettiği, kullandığı ve paylaşımında bulunduğu kamu bilgileri gün geçtikçe değer kazanmaktadır. Kamu sektörü bilgisi, kamu kurumlarının bilgi paylaşımı ve işleyişi sonucunda ortaya çıkan bir sürecin ürünüdür (Civelek ve Aşık, 2011). Bu süreç kurumların ortaklaşa hareket ederek faaliyetlerinin sonuçları dâhilinde kayıt altına aldığı bilgiler ve bu bilgilerin de bir başka kamu kurumuyla paylaşılması ile olgunlaşmaktadır. Kamu sektörü bilgisi ayrıca kamu sektörünün kamu görevini yerine getirirken birçok faaliyet alanında topladığı, ürettiği, çoğalttığı, yayımladığı ve yaydığı veri ve bilgiler şeklinde de açıklanmaktadır (Deloitte 2013, s.13). Bu tanımdaki veri, analiz veya yorumlamanın ürünü değil, olgusal olduğu varsayılan nitel veya nicel ifadeler ya da sayılar olarak tanımlanmaktadır. Bilgi ise anlamı iletme için bu verileri özetleyen, yorumlayan veya başka bir şekilde temsil eden süreçlerin çıktıları olarak ifade edilmektedir.

Kamu sektörü bilgisi sadece kamu sektörünün uygulamaları sonucu elde edilen bilgileri içermemektedir. Kamu kaynaklarından finanse edilen, araştırma kuruluşlarında üretilen, oluşturulan veya toplanan araştırmalardan elde edilen bilgiler de kamu sektörü bilgisi olarak kabul edilmektedir (Vuckovic vd., 2021, s.1483). Vickery ve Wunsch-Vincent'e (2006, s.7) göre ise kamu sektörü bilgisi, bir kamu kurumu tarafından, sürekli olarak üretilen veya toplanan ve kurumun zorunlu rolünün bir parçası olan, kamu sektörünün işleyişi ile ilişkili her türlü bilgidir. Kamu sektörü bilgisi ile ilgili olarak literatürde yer alan farklı bir tanımda da kamu sektörünün ve kamuya ait kurum ve kuruluşların hukuki dayanaklarla gerekçelendirilmiş ve çerçevelenmiş temel işlevlerinin icrası aşamasında üretme, depolama ve işleme gibi yollarla edinilmiş olduğu bilgi ve bilgi tabanlı her türden çıktı ve hizmet kamu sektörü bilgisi olarak kabul edilmektedir (Official Journal of the European Union, 2003, s.90).

Kamu kurumları, demografik, ekonomik, coğrafik ve meteorolojik verilerden sanat eserlerine, resmî istatistik bilgilerine, tarihi belgelere ve kitaplara kadar çok çeşitli bilgi ve içeriğe sahiptir. Belirtilen alanlardaki örnekler gibi birçok önemli alanda sağladığı bilgilerden dolayı kamu sektörü bilgisinin korunması, erişimi ve paylaşımı ile ilgili olarak benimsenen politikalar, ekonomi ve toplum üzerinde daha geniş çapta çok önemli bir etkiye sahip olabilmektedir (Pollock, 2008). Nitekim buradan edinilen bilgiler devletlerin politikaları ve işlemlerini de doğrudan etkilemektedir. Öyle ki; kamu politikalarının oluşturulmasında kamu kurumlarının bilgi paylaşımları devletlerin politikalarının şekillendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) varlığı dikkate alındığında kamu sektörü bilgisinin yenilikçi, katma değerli hizmetler ve mallar üretmede önemli bir rol oynayacağı öngörülmektedir. Bilginin daha geniş bir alana yayılmasının ekonomik ve sosyal açılardan olumlu yönleri bulunmaktadır. Kamu sektörü mevcut yapısı ve işlevi gereği bilginin üretildiği ve toplandığı önemli bir kaynak havuzu oluşturmaktadır. Elde edilen bilginin ilgili kamu sektörü tarafından elektronik ortama aktarılması; bilginin kolay erişimine, bilginin farklı amaçlarla paylaşımına ve katma değer yaratacak ürün ve hizmetlerin oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır. Söz konusu katkı açısından bakıldığında kamu sektörü bilgisinin rolü ve içerdikleri onun üretimine imkân veren teknolojilerin önemini de ortaya koymaktadır (Vickery ve Wunsch-Vincent, 2006).

Kamu sektörü bilgisine olan erişim toplumların demokratik karar alma süreçlerini doğrudan etkilemekte ve toplumları daha bilinçli bir düzeye taşıyabilmektedir. Kamu sektörüne ait bilgiler çeşitli kurum ve kuruluşların rahatça erişim sağlaması, mevcut bilgiyi kullanarak katma değeri yüksek ürünler üretmesi ve Ar-Ge projeleri geliştirmesi açısından da önemli bir yer tutmaktadır. Kamu sektörü bilgisinin üretimi, depolanması ve paylaşılması ile oluşturulacak sinerjinin üretim aşamasında

kullanılarak kamunun işlevselliği ile ülkelerin ekonomik refahına da doğrudan katkı sunabileceği öngörülmektedir (Papapavlou, 2000).

Farklı işlev ve niteliklere sahip kamu sektörü bilgisinin en önemli niteliklerinden biri birlikte çalışabilirliktir. Kamu sektörü bilgisi daha önce de değinildiği gibi kamu kurumları arasında bilginin paylaşılması hususunu önceleyen bir kavramdır. Bilgi paylaşım süreci bilginin üretilmesi ve dağıtılması hususunu doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle kamu kurum ve kuruluşları arasında aktif bir bilgi paylaşım sürecinin olması önem arz etmektedir. Böyle bir sürecin olmaması bilginin paylaşımını olumsuz yönde etkileyecek ve bu da kamu sektörü bilgisinin üretimini sekteye uğratacaktır. Bu bilinçle devletler birtakım önlemler almakta ve düzenlemelere gitmektedir. Türkiye’de kamu sektörü bilgisine yönelik olarak oluşacak sorunları ortadan kaldırmak ve ilgili süreçleri hızlandırmak adına e-Dönüşüm Türkiye projesi çerçevesinde kısa dönemdeki faaliyetleri içeren bir eylem planı 2003/48 sayılı Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde yayımlanmıştır (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, 2004). Kapsam olarak genelgede ve işaret edilen eylem planında kamu sektöründe etkili ve güvenilir bir şekilde veri paylaşımını sağlamak için uygun bir altyapının gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Bu genelge ile kurumlar arası veri ve bilgi paylaşımı hususunda birlikte çalışabilirlik potansiyeli artmış ve kurumlar arasında güvenli bir paylaşım ağı oluşturulması adına girişimlerde bulunulmuştur. Bunun yanı sıra sektöründe birlikte çalışabilirliği sağlamak amacıyla hazırlanan Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi de iş birliği konusunda öne çıkan bir diğer çalışmadır (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2012). Bu rehberle ilişkin olarak yapılan değerlendirmelerde de kurumlar arası bilgi paylaşımında çok yönlü (yönetimsel, teknolojik ve politik) bir yaklaşımla hareket edilmesine yapılandırılması gerekliliğine vurgu yapıldığı görülmektedir (Eroğlu vd., 2015).

3. Kamu Kurumları Arasında Bilgi Paylaşımı

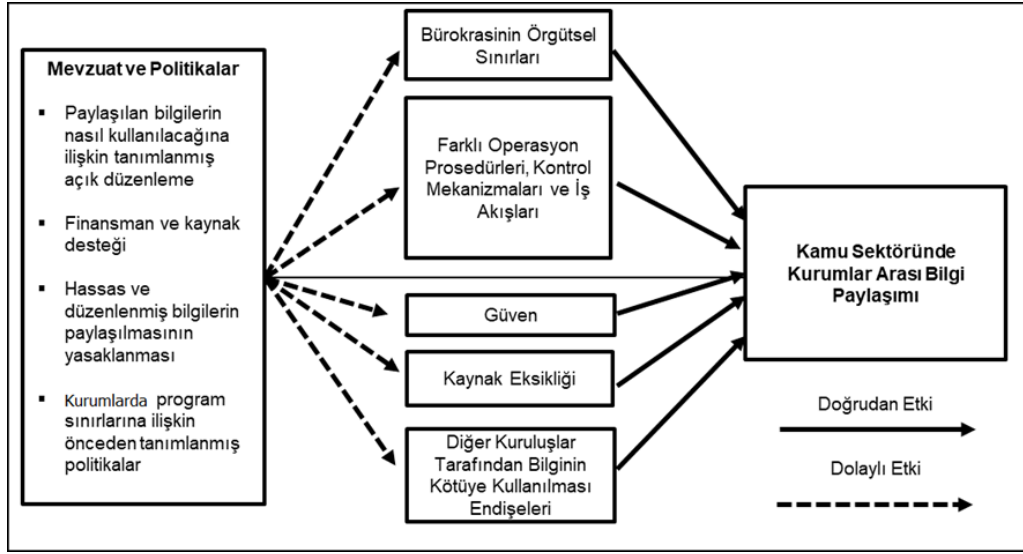
Kurumlar arası bilgi paylaşım süreci tıpkı insan hayatındaki bilgi paylaşım süreçleri gibi ortak hareket etme ve iş birliği geliştirme süreçlerine dayanmaktadır. Bu noktada bilgiyi erişilebilir hâle getirmenin ve paylaşmanın kurumların birbirleriyle olan uyumuyla mümkün olabileceği değerlendirilmektedir (Gil-Garcia ve Sayogo, 2016). Kamu kurumlarının birbirleri arasında bilgi paylaşım ağlarının gelişmiş olması, vatandaşlara yönelik sağlanan hizmetlerin daha kısa sürede ve daha verimli bir şekilde sunulmasını da beraberinde getirmektedir. Bilgi paylaşma yeteneği ya da iletişim kanallarının aktif kullanılması kurumlar arasında örgütsel yapıyı ve iletişim kanallarını dönüştürmek için de hayati önem taşımaktadır (Pardo vd., 2008). Devlet kurumları arasında bilgi paylaşımı, kamu yararını doğrudan etkilemektedir. Kurumlar arası bilgi paylaşımı, devlet kurumlarının koordinasyonu, işlevselliği ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi için kritik öneme sahiptir (Wang, 2018).

Yang ve Maxwell (2011), kamu kurumlarında bilgi paylaşımının; bireyler arası, kurum içi ve kurumlar arası olmak üzere üç düzeyde gerçekleştiğini ve bu düzeylerin birbirleriyle etkileşim içinde olduğunu ifade etmektedir. Bireyler arası bilgi paylaşımı gerek kendi içinde gerekse de kurum içindeki bireyler ve birimler arası bilgi paylaşımında önemli bir faktördür. Kurumlar arası bilgi paylaşımında iki farklı katmanın olduğunu söyleyebiliriz. Bu katmanlardan ilki kurumun içerisinde yapılandırılmış olan birimlerin birbirleriyle yaptıkları paylaşımıdır. Bu katman bilginin farklı kurumlar arasında paylaşılabilmesine yönelik zemini oluşturmaktadır. İkinci katmanda ise kurumlar arasında gerçekleştirilen bilgi paylaşımı bulunmaktadır. Bir diğer ifadeyle kurum çalışanları ve birimler arasındaki paylaşım kurum içi, farklı kurumlar arasında yapılan paylaşım ise kurumlar arası bilgi paylaşımını ortaya koymaktadır. Bireyler kurum içi bilgi paylaşımına, kurumlar da kurumlar arası bilgi paylaşımına yardımcı olmaktadır. Ayrıca kalıcı bir bilgi paylaşım ortamının oluşturulması için bu üç düzeyin birlikte değerlendirilmesi önemlidir. Bilgi sadece bireyler, birimler ya da kurumlar arasında değil ülkeler arasında da paylaşılabilir. Ülkeler arasında bilgi paylaşımı her ne kadar güvenlik/istihbarat boyutunda düşünülse de bunlara ek olarak sağlık, halk eğitimi, ekonomik kalkınma ve coğrafi bilgiler gibi pek çok farklı alanlarda da yapılmaktadır (McDougall vd., 2005; Atabakhsh vd., 2004).

Kamu sektöründe kurumlar arasında bilginin paylaşımını etkileyen çok sayıda unsur bulunmaktadır. Bu unsurları genel olarak Şekil 1’deki gibi açıklamak mümkündür.

Şekil 1

Kurumlar Arası Bilgi Paylaşımını Etkileyen Unsurlar (Yang ve Maxwell, 2011).

Şekil 1’de kurumlar arası bilgi paylaşımını etkileyen unsurların ilişkisi doğrudan ve dolaylı etki bazında ele alınmaktadır. Buna göre kamu sektöründe kurumlar arası bilgi paylaşımını etkileyen unsurlar içerisinde mevzuat ve politikaların hem doğrudan hem de dolaylı etkilerinin olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin, kamu kurumlarının gizlilik içeren, hassas ve düzenlenmiş bilgilerin paylaşılmasının yasak olduğu durumlarda, mevzuat ve politikaların kurumlar arası bilgi paylaşımı üzerinde doğrudan etkisi bulunmaktadır. Dolaylı olarak ise kurumlar veya hükümetler arasında güveni arttırarak ve finansman desteği sağlayarak kurumlar arası bilgi paylaşımı üzerinde etkiye sahiptir (Yang ve Maxwell, 2011).

Kurumlar arası bilgi paylaşımı zaman tasarrufu, kurumların ortaklaşa çalışarak iş birliği içinde faaliyetlerini yürütmesi, paylaşım yoluyla aynı verilerin farklı kurumlar tarafından tutulmasının engellenmesi, bu sayede tekrarların önüne geçilmesi ve eş zamanlı hizmet olanaklarının yaratılması gibi avantajları beraberinde getirmektedir (Eroğlu vd., 2015). Başarılı bir bilgi paylaşımı girişi; dış ortam, bilgi paylaşımı kararlarına ve faaliyetlerine rehberlik eden yasal bir çerçeve ve resmî politikalar olmak üzere üç başlık altında toplanmaktadır (Dawes, 1996). Devlet kurumları arasında bilgi paylaşımı için mevzuat ve politikalar oluşturulmuş olsa da kurumlar arası bilgi paylaşımının çeşitli zorluklarla karşılaştığı gerçeği göz ardı edilemez. Konuya yönelik olarak 2009 yılında yapılmış bir çalışmaya göre bu zorlukların ilki; devlet kurumları arasında bilgi paylaşımı gelişiminin başlangıç düzeyinde olması ve politikaların ayrıntılı rehberlik sağlamada yetersiz kalmasıdır. İkincisi; farklı yapıdaki kurumlar ve hükümetler arası bilgi paylaşımı ve ülke çapında ortak bir yapının eksikliğinden kaynaklı olarak uygulanan politikaların farklılık göstermesidir. Üçüncüsü ise; devlet kurumları arasında bilgi paylaşımına ilişkin yeterli seviyede bir yasal düzenlemenin bulunmamasıdır (Jing ve Pengzhu, 2009).

Devlet kurumları arasında güvenli bilgi paylaşım mekanizması oluşturmanın önemi büyüktür. Çünkü devlet kurumlarının bilgilerini diğer kurumlarla paylaşırken bilgi paylaşım mekanizmasına güven duyulmaması söz konusu kurumları çıkarlarının tehlikeye düşürülebileceği konusunda endişeye sevk etmektedir (Lu, 2007). Bilgilerin diğer kuruluşlar tarafından kötüye kullanılması endişelerinin zaman içinde bu kuruluşlara duyulan güveni etkileyeceği düşünülmektedir (Karlsson vd., 2017). Kurumlar arasında oluşan bu güvensizlik ortamı devlet kurumlarının işleyişini sekteye uğratabileceği gibi kurumların bilgi paylaşım politikalarının uygulanmasının önünde de engeller oluşturacaktır.

Kamu sektöründe kurumlar arasında etkili iş birliği hem bilgi paylaşımına hem de yönetim kaygılarına dikkat etmeyi gerektirir (Majchrzak ve Jarvenpaa, 2010; Graham vd., 2016). Literatürdeki araştırmalar da bu duruma dikkat çekmekte ve bu problemleri azaltmanın bir yolu olarak yasama ve politika reformunun önemini vurgulamaktadır (Dawes vd., 2009; Graham vd., 2016).

Tüm bu bilgiler ışığında kamu kurumları arasında bilginin paylaşılması; bilgiye erişimin maliyetini düşürerek ekonomik kazanç elde etmeyi sağlamaktadır. Bununla birlikte kamu sektöründe bilgi paylaşımı bilgiye hızlı erişimi ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesini de beraberinde getirmektedir.

4. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Türkiye’de kamu sektörü, elinde bulundurduğu bilginin paylaşımı hususunda birtakım sorunlar ile karşı karşıyadır. Öncelikli olarak bu konuda doğrudan yasal, teknik, idari çerçeveleri içeren bir düzenlemenin olmaması kurumların süreçleri yönetmelerinde ihtilaflara neden olmaktadır. Bilgi paylaşımının esaslarını belirleyen, kamu kurumları arasında standart uygulamaları sağlayan, kamu sektörünün sahip olduğu bilginin katma değer kazanmasını hedefleyen, sürdürülebilir politika unsurlarının yetersiz olması bu sorunların doğmasına neden olan etkenlerdendir. Buradan hareketle çalışmanın temel amacı; kamu sektörünün sahip olduğu bilginin kamu kurumları arasında paylaşımı hususunda mevcut mevzuat ve politikalar üzerine bir değerlendirme ortaya koymaktır. Türkiye’de kamu bilgisinin paylaşımı konusundaki hukuki düzenlemeler sınırlı olduğu gibi bu düzenlemeler üzerine yapılan akademik çalışmalar da sınırlıdır.

Araştırmamızın kapsamını Türkiye’de kamu sektörü bilgisinin paylaşımı ile ilgili yayımlanmış kaynaklar, akademik yayınlar ve bilginin nasıl paylaşılacağına yönelik Türkiye’deki mevzuat ve politika metinleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda kamu sektörü bilgisi ve kurumlar arası bilgi paylaşımı konuları incelenmiş, Türkiye’deki bilgi edinme düzenlemeleri ve bilgi paylaşımının usul ve esaslarını düzenleyen politika metinleri ve yasal düzenlemeler ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

S1. Türkiye’deki mevcut yasal düzenlemeler ve politika metinleri kamu kurumları arasında bilgi paylaşımını hangi yönlerden düzenlemektedir?

S2. Türkiye’de kamu sektörü bilgisinin paylaşımına yönelik oluşturulan politika ve strateji metinleri yıllara göre nasıl bir gelişim göstermektedir?

Belirlenen araştırma sorularından hareketle araştırmada belgesel tarama (doküman analizi) yöntemi kullanılmıştır. Belgesel tarama mevcut kayıt ve belgelerin incelenerek veri toplanması olarak ifade edilmektedir. Belgesel tarama araştırılan konu hakkındaki bilgi kaynaklarını belirleme, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini bir yöntemdir (Karasar, 2020). Bu yöntem doğrultusunda analiz edilen yasal düzenleme ve politika belgeleri aşağıda listelenmiştir.

- 1982 Anayasası
- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
- 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu
- 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu
- Veri Paylaşımı Kurulu Yönetmeliği
- Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi
- 2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu
- 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu
- Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu
- İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
- Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik
- 2019/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi
- Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu
- 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi eki Eylem Planı
- Dokuzuncu, Onuncu ve On Birinci Kalkınma Planları
- Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi.

Belirtilen mevzuat ve strateji belgelerinde kamu kurumları arasında bilgi paylaşımına yönelik maddelerin belirlenmesi için söz konusu; mevzuat ve strateji belgelerinin makinece okunabilir formatlardaki kopyalarına ulaşılmıştır. Bu kopyalar üzerinde ilk olarak kamu bilgisi, kamu verisi, veri paylaşımı, bilgi paylaşımı, kurumlar arası bilgi paylaşımı anahtar kelimeleri ile metin içi arama yapılmıştır. Bu aramanın ardından elde edilen sonuçlara ek olarak bir kontrol işlemi de gözle yapılmış ve arama sonucunda saptanamayan ancak konuyla ilgili olabilecek maddeler de bu şekilde analizlere dâhil edilmiştir.

5. Kurumlar Arası Bilgi Paylaşımında Türkiye’deki Politika ve Yasal Düzenlemelere Yönelik Bulgular

Kurumlar arası bilgi paylaşımı uygulamaları ve bilginin yayınlanma sürecinde teknik anlamda işlemlerinin yürütülmesi, kullanıma sunulması gibi süreçlerin dışında bu uygulamaların yasal ve politik zemin çerçevesinde gerçekleşmesi önem arz eden bir husus olarak değerlendirilmektedir. Bilgi paylaşımı ve bilgi edinme süreçlerine yönelik politika ve yasal düzenlemelerin yapılması kamu bilgisinin gizliliği ve güvenliğinin sağlanması için elzemdir. Türkiye’de kamu bilgisi paylaşımı süreçlerine yönelik politika olarak nitelendirilebilecek bir teşebbüs bulunmasa da önemli sayılabilecek bazı girişimler bulunmaktadır. Bunlar kamu bilgisi paylaşım süreçlerine zemin oluşturabilecek kanun, düzenleme ve politika belgeleridir. Bu içerikleri kamu kurumları arasında bilgi paylaşımının yasal ve politik altyapısı olarak değerlendirebiliriz (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2013).

Bilgi edinme süreci incelendiğinde 1982 Anayasası’nın 26. maddesi “düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti” başlığını taşımaktadır. Bu maddede resmî makamların müdahalesi olmaksızın herkesin haber veya fikir alma ya da verme serbestliği olduğu belirtilmektedir. Akabinde yer alan fıkrada da bu serbestliğe yönelik kısıtlar açıklanmıştır. Söz konusu kısıtlar; devlet sırrı, meslek sırrı, özel ve aile hayatının korunması olarak belirtilmiş; bu kapsamdaki bilgilerin açıklanmaması gerektiği ifade edilmiştir. 1982 Anayasası’nda bilgi edinme konusuna değinen bir diğer madde ise dilekçe hakkına yöneliktir. 1982 Anayasası’nın 74. maddesinde açıklanan bu hak vatandaş ile kamu etkileşimine dayanan süreç ve uygulamalara işaret etmektedir. Söz konusu madde çerçevesinde vatandaşlara kendi şahısları ya da kamuya yönelik istek ve şikayetlerin yazılı olarak yetkili mercilere ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirme hakkı verilmektedir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982).

Türkiye’de kişisel verilerin korunmasıyla ilgili hususlar özel bir kanun ile düzenlenmiştir. 1989 yılında Adalet Bakanlığı nezdinde bir komisyon oluşturularak kişisel veriler üzerine çalışmalar yapılması planlanmıştır. Ancak söz konusu komisyon gerekli görülen şartlar neticesinde çalışmalarını sonlandıramadan dağılmıştır. Bu uygulamanın ardından 21 yıl sonra yeniden bir komisyon kurulmuş ve yarım kalan çalışmaları tamamlamak adına kişisel verilerin korunmasıyla ilgili kanun tasarısı oluşturulmuştur. Lakin bu tasarı da kanunlaştırılamamıştır. 2014 yılında “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı” başlığıyla yeniden bir tasarı olarak sunulmuştur. Tasarı, 2016 yılında kanunlaşmış ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu adıyla yürürlüğe girmiştir. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile amaçlanan (1) kişisel verilerin işlenmesiyle ortaya çıkabilecek özel hayatın gizliliği ile temel hak ve özgürlüklerin engellenmesi gibi durumlara karşı bireyleri korumak ve (2) kişisel veri işleyen kurum ve gerçek kişilerin uymaları gereken usul ve esasları belirlemektir (Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, 2016).

Kişisel verileri korumaya yönelik gelişmelerin dışında kamu sektöründe bilgi paylaşımına yönelik düzenlemelerden biri de bilgi edinme kapsamındaki gelişmelerdir. Türkiye’de 2003 yılında Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (4982 sayılı) kabul edilmiştir. 2004 yılında da bu kanunun uygulanmasına yönelik yönetmelik yayımlanmıştır. Kanunun birinci maddesinde açıklanan amaç; demokratik ve şeffaf yönetim uygulamaları çerçevesinde eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun bir biçimde kişilerin bilgi edinme haklarını kullanmalarıyla ilgili usul ve esasları düzenlemektir. Bilgi edinme hakkının kurumlar nezdindeki kapsamına yönelik belirlemeler ise kanunun 2. maddesinde yer almaktadır. Bu maddeye göre bilgi edinme hakkı yalnızca kamu kurum ve kuruluşları ile bu vasıfta yer alan meslek kuruluşlarında uygulanabilmektedir. Kanunun 4. bölümü olan “Bilgi Edinme Hakkının Sınırları” başlığı altında kanun kapsamı dışında olan bilgi veya belgeler belirtilmiştir. Açıklanması durumunda; devletin güvenliğine ve ülkenin ekonomik çıkarlarına zararı dokunabilecek bilgi veya belgeler, kişilerin güvenliği için risk teşkil edebilecek ve özel hayatın mahremiyetini ihlal edecek bilgi

veya belgeler vb. gibi devletin milli savunmasına ve güvenliğine, ekonomik çıkarlarına ve kişilerin özel yaşamına zarar verebilecek bilgi veya belgeler kanunun kapsamı dışında tutulmuştur (Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 2003).

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Kanunu da kamu kurumları arasında bilgi paylaşımı ile ilgili yasal çerçevede dikkate değer düzenlemelerden biridir. Bu kanuna göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, hizmetlerini yerine getirebilmek için diğer mali kurumlar ile bu kurumları düzenleme ve denetleme sorumluluğuna sahip kurumlardan kurum ve kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi isteme yetkisine sahiptir. Kanunda ayrıca TCMB, talep ettiği bilgi ve belgeleri zamanında ve doğru şekilde iletilmeyen kurum ve kuruluşların işlemlerini sınırlama veya durdurma yaptırımına sahip olduğu belirtilmektedir (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 1970).

İncelenen kanunların yanı sıra kurumlar arasında bilgi paylaşımına yönelik bir diğer kanun ise 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'dur. Bu kanun ile resmî istatistiklerin üretimine ve organizasyonu ile ilgili temel ilke ve standartların tespit edilmesi, ihtiyaç duyulan konularda veri ve bilgilerin toplanması, değerlendirilmesi ve dağıtımının yapılması amaçlanmıştır. Kanunun bir diğer amacı ise "Resmî İstatistik Programı" (RİP) kapsamındaki kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak amaçlanmıştır. Ayrıca bu kanun da Avrupa İstatistikleri Uygulama Esaslarına uyum sağlamak adına gerekli yasal düzenlemelere yer verilmiştir. 5 yıllık dönemler için uygulanan RİP resmî istatistik üretim süreçlerinde bu ilkeleri baz almaktadır. RİP kapsamında bulunan tüm kurum/kuruluşların bu ilkeler çerçevesinde Türkiye İstatistik Kurumuna (TÜİK) karşı sorumlu olduğu ifade edilmiştir (Türkiye İstatistik Kanunu, 2005).

Kamu verileri ve bilgilerinin paylaşımına ilişkin başka bir hukuki düzenleme ise Veri Paylaşımı Kurulu Yönetmeliği'dir. Bu yönetmelik farklı kurum veya kuruluşların kamu veri ve bilgilerinden yararlanma şekillerine, söz konusu veri ve bilgileri paylaşırken izleyecekleri yöntemler ile paylaşım kapsamına yönelik usul ve esasları açıklamaktadır. Yönetmelik aynı zamanda Veri Paylaşımı Kurulunun çalışma şeklini de ortaya koymaktadır (İçişleri Bakanlığı, 2020).

Teknolojinin hızla gelişmesi yeni proje ve uygulamaları da beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda Türkiye, elektronik ortamda veri paylaşımını düzenlemek ve bir elde toplamak adına birtakım girişimlerde bulunmuştur. Bu doğrultuda oluşturulan "e-Dönüşüm Türkiye Projesi" bünyesinde öncelikle kamu sektöründen başlayarak kurumlar arasında elektronik ortamda verilen hizmetlere yönelik iş birliğini sağlamak amacıyla "Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi" hazırlanmıştır. Bu rehber ile kurumlar arası bilgi paylaşımını sağlamak adına, kurumların ellerinde bulundurdıkları bilgileri açık, net ve şeffaf bir şekilde bilgi paylaşım havuzuna dâhil etmesi gerekmektedir. Kurumlar bilgi havuzlarında mevcut bilgileri tanımlayarak sınıflandırmalı ve diğer kurumlar ile hangi şartlar ve gerekçeler altında paylaşılabilceğini belirlemelidir. Rehberin ikinci bölümünde kamu kurumlarının elektronik devlet hizmetlerini sunarken kullanmaları gereken birlikte çalışabilirlik standartları açıklanmaktadır. Bu rehberde belirtilen temel hedef olan birlikte çalışabilirlik kamu kurum ve kuruluşları arasında iş birliği ile gerçekleştirilecek olup bütün bu hedefler kurumlar arası bilgi paylaşımını gerektirmektedir (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2012).

Kamu kurumları arasında bilgi paylaşımında istihbarata yönelik bilgilerin paylaşımı ile ilgili bir düzenleme de dikkati çekmektedir. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanunu çerçevesinde Millî İstihbarat Teşkilâtı (MİT), yasal görevleri çerçevesinde her kurum ve kuruluş veya bireyle doğrudan bağlantı kurabilmekte, ihtiyaç duyulan bilgi, belge, veri ve kayıtları alabilmektedir (Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanunu, 1983).

Kamu kurumları arasında bilgi paylaşımına yönelik yasal düzenlemelerde bakanlıkların teşkilat yapıları ve görevleri ile ilgili kanunlar da içerikleri açısından öne çıkmaktadır. Bu kanunlardan biri İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanundur. Söz konusu kanunda Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne, nüfus yapısı ile ilgili çalışmalar yapma, ilgili hizmetleri düzenleme, aile ve hayat istatistiklerine yönelik bilgileri toplama, ilgililerle bu bilgi paylaşma ve koordinasyonu sağlama görevleri verilmiştir (İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 1985).

Bilgi paylaşımı ile ilgili olarak uygulamalara yer verilen bakanlık teşkilat yapısı ve görevlerine yönelik yasal düzenlemelerden biri de Adalet Bakanlığına yöneliktir. Bu bağlamda adli konulardaki

bilgi paylaşımıyla ilgili uygulamalar Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri çerçevesinde yapılmaktadır. Buna göre Genel Müdürlük, Bakanlığın görev alanındaki konularda her bilgi ve belgeyi isteme, adli mercilere bilgi ve belgeleri sağlama işlemlerine yardımcı olmaktadır. Bunun dışında Bilgi İşlem Daire Başkanlığının görevleri arasında Adalet Bakanlığının merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve bağlı kuruluşlardaki ilgili birimlerle iş birliği yapmak, bilgi işlem sistemini kurmak ve kamu kurumları arasında koordinasyon ve iş birliğini sağlama hususları bulunmaktadır (Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 1984).

Kamu kurumları arasında bilgi paylaşımına yönelik tespitleri içeren dokümanlar arasında stratejiler ve eylem planları da önemli bir yer tutmaktadır. Bu doğrultuda 2016-2019 yılları arası döneme işaret eden 2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı başlıklı plan kurumlar arası birlikte çalışabilirlik çerçevesinde önemli bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının hazırladığı planda Türkiye'nin 2016-2019 e-Devlet politikasını oluşturmak amacı ile gerçekleştirilmesine ihtiyaç duyulan hususlar üzerinde durulmuştur. Planda kamu kurum ve kuruluşları arasında etkin, verimli ve güvenilir bir kamu hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca kamu sektöründe koordinasyonun ve iş birliğinin artırılmasıyla kamu kurumları arasında birlikte çalışabilirliğin ve bilgi paylaşımının en üst düzeye çıkarılması bir hedef olarak gösterilmektedir (T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, 2016).

2007-2013, 2014-2018 ve 2019-2023 yıllarını kapsayan; Dokuzuncu, Onuncu ve On Birinci Kalkınma Planlarında da genel olarak kamu kurumları arasında bilgi paylaşımı ve kamu kurumları arasında ortak politika metinleri oluşturularak iş birliğinin sağlanması konularına değinilmiştir (Ayten ve Dede 2003). Buna göre Dokuzuncu, Onuncu ve On Birinci Kalkınma Planlarında geçen ve kamu kurumları arasında bilgi paylaşımına yönelik tespitleri içeren maddeler, bağlı bulundukları başlıklar ve içerikleri aşağıda açıklanmaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planında;

- *Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi;*
 - 163. madde “Çevresel izleme, denetim ve raporlama sisteminin altyapısının geliştirilerek uygulamaların etkinleştirilmesi, ilgili kuruluşlar arasında bilgi akışının ve paylaşımının bütüncül bir sistemle sağlanması ihtiyacı devam etmektedir”.
- *e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi;*
 - 314. madde “Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen münferit e-devlet çalışmaları, 2003 yılında başlatılan e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile tek çatı altında toplanmış ve bütünlük içerisinde yürütülmeye başlanmıştır. Proje kapsamında hazırlanan ve ilki 2003-2004 dönemini, diğeri ise 2005 yılını kapsayan eylem planlarında, elektronik ortamda etkin bilgi paylaşımının sağlanması ve hukuki altyapının oluşturulmasına özel önem verilmiş, e-imza ve bilgi edinme hakkına ilişkin hususları düzenleyen yasalar hayata geçirilmiştir”.
- *Ekonomide Kayıt dışılığın Azaltılması;*
 - 391. madde: “Kayıt dışı ekonomik faaliyetleri önlemeye yönelik olarak; tüm tüzel kişilikleri içeren tek numaraya dayalı bir bilgi sistemi oluşturulacak, ticari defterler elektronik ortamda tutulacak, e-ihale, elektronik fatura ve elektronik ödeme sistemleri geliştirilecek, mali işlemler ve tapu kayıtlarına ilişkin veri tabanları oluşturulacak, ödemelerde nakit kullanımını azaltacak tedbirler geliştirilecektir”.
- *Adalet Sisteminin İyileştirilmesi;*
 - 721. madde: “Adli süreç, hizmetlerin elektronik ortama taşınması ve adli kurumlar ile diğer kamu kurumları arasında bilgi paylaşımı yoluyla hızlandırılarak adalet hizmetlerinden etkin bir şekilde yararlanılması sağlanacaktır” (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, 2006).

Onuncu Kalkınma Planında;

- *Kamu Hizmetlerinde e-Devlet Uygulamaları*;
 - 400. madde: “Katma değerli yeni ürün ve hizmet sunumuna katkı sağlamak üzere kamu sektörünün elinde bulunan bilginin paylaşımı önem arz etmektedir” ve 410. madde “Katma değerli yeni hizmetlerin üretimi amacıyla ticari değeri olan veriler başta olmak üzere kamu sektörü bilgisinin paylaşımı ve yeniden kullanımı sağlanacaktır”.
- *Maliye Politikası*;
 - 544. madde: “Kayıt dışılıkla mücadelede, kurumlar arası koordinasyon ve veri paylaşımı artırılacaktır. Önleyici ve risk odaklı denetim anlayışı çerçevesinde idarelerin beşerî ve teknolojik altyapısı güçlendirilecektir”.
- *Mekânsal Gelişme ve Planlama*;
 - 952. madde: “Ülke genelinde coğrafi nitelikli mekânsal bilgi üreten ve kullanan kuruluşlar arasında birlikte çalışabilirlik esasları hayata geçirilecek; mekânsal planlara ve uygulamalara elektronik altlık oluşturacak bilgilerin öngörülen standartlarda üretilmesi ve paylaşılması sağlanacaktır”.
- *Afet Yönetimi*;
 - 1068. madde: “Afetlere karşı daha etkin mücadele etmek üzere kamu kurum ve kuruluşları arasında hızlı, güvenli ve etkin bir veri paylaşımını sağlayacak afet bilgi yönetim sistemi kurulacak, etkin ve kesintisiz haberleşme temin edilebilmesi için iletişim altyapısı daha da güçlendirilecektir” (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2013).

On Birinci Kalkınma Planında;

- *Dijital Dönüşüm*;
 - 344. madde: “İmalat sanayiinin dijital dönüşümüne yönelik iş birliği ve bilgi paylaşımını güçlendirecek ara yüzlerin ve standartların oluşturulması ve farkındalığın artırılması sağlanacaktır”.
- *Otomotiv*;
 - 382.5. madde: “Otomotiv sektörü ile elektronik, yazılım, elektrikli makine, ana metal ve savunma gibi diğer sektörlerle iş birliği ve bütünleşme sağlamaya yönelik tedbirlerin alınması kapsamında bilgi paylaşım organizasyonları desteklenecektir”.
- *Savunma Sanayii*;
 - 421.7. madde: “Sektördeki tüm paydaşlar arasındaki iş birliği, koordinasyon ve paylaşımı güçlendirmek üzere her yıl çeşitli etkinlikler (Savunma Sanayii Şurası, ortak akıl çalıştayları, bölgesel sanayi buluşmaları, teknopark buluşmaları, kümelenme buluşmaları ve OSB buluşmaları) düzenlenecektir”.
- *Lojistik ve Ulaştırma*;
 - 512.3. madde: “Trafik güvenliği konusunda faaliyet gösteren mevcut kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyon ile veri paylaşımı en üst seviyeye çıkarılacaktır”.
- *Sağlık*;
 - 585.2. madde: “Kurumlar arası veri paylaşımı konusunda iş birliği ve koordinasyon geliştirilecektir”.
- *Sosyal Hizmetler, Sosyal Yardımlar ve Yoksullukla Mücadele*;
 - 627.2. madde: “Başta yerel yönetimler olmak üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla karşılıklı veri paylaşımı sağlanacaktır”.
- *Şehirleşme*;
 - 680. madde: “Haritacılık alanında konumsal hassasiyet, dijitalleşme ve yeni teknolojilerin kullanımı güçlendirilecek, kurumlar arası koordinasyon ve iş birliği geliştirilerek birlikte üretim ve veri paylaşımı yoluyla mükerrerlikler önlenecektir”.
- *Kamu Hizmetlerinde e-Devlet Uygulamaları*;
 - 812.2. madde: “Kamu bilgi sistemlerinde veri standardizasyonu sağlanacak, kurumlar arası veri paylaşımının önündeki engelleri kaldırmaya yönelik düzenlemeler yapılacaktır”

- 812.9. madde: “Bürokrasiyi azaltmak ve iş süreçlerinde verimlilik sağlamak üzere kamu kurumları arasındaki her türlü veri, bilgi ve belge paylaşımları, gerekli bilgi sistemlerinin mevcut olması durumunda, ayrıca yazışma yapılmaksızın elektronik ortamda gerçekleştirilecektir” (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019).

Kamu sektörü bilgisinin kurumlar arasında paylaşımında etkisi olan düzenlemeler içerisinde güvenlikle ilgili konular da öne çıkmaktadır. Bu çerçevede 2019/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi, kamu kurum ve kuruluşlarının bilgiyi depolama, kayıt altına alma ve paylaşma gibi işlemlerinde uymaları gereken kısıtları ortaya koymaktadır. Genelgede kritik veri ve bilgilerin yurtiçinde güvenli bir şekilde depolanmasının gerekliliği, kritik verilerin internete açık olmayan ve güvenliği tesis edilmiş bir ortamda mevcut güvenli bir ağda tutulmasının gerektiği ve kamu kurum ve kuruluşlarının sahip olduğu verilerin kurumların kendi özel sistemleri hariç bulut depolama hizmetlerinde saklanmaması konularına değinilmektedir. Genelge kapsamında hazırlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberinde yer verilen usul ve esaslara tüm kamu kurum ve kuruluşlarının uyması zorunludur (Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi, 2019). Rehberde ulusal güvenlik açısından tehdit oluşturabilecek ya da zarar oluşturabilecek nitelikteki kritik bilgi/verilerin güvenliğini sağlamak, bilgi güvenliği risklerini azaltmak, asgari güvenlik önlemlerini belirlemek ve belirlenen önlemleri uygulamak için yapılacak faaliyetleri tanımlamak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda PUKÖ döngüsü olarak da bilinen planlama, uygulama, kontrol etme ve önlem alma adımları bilgi ve iletişim güvenliği uygulama sürecini oluşturmaktadır. Söz konusu adımları özetlemek gerekirse, planlama kapsamında; kurum varlıklarını gruplandırmak, gruplandırılmış varlık grupları için kritiklik derecelendirmeleri yapmak, varlık grubuna uygulanabilir güvenlik önlemlerinin statükosunu analiz etmek ve yol haritası aktivite analizi oluşturmak faaliyetleri yürütülür. Uygulama alt sürecinde yol haritasına göre çalışmalar yürütülür. Rehber çerçevesinde yürütülen çalışmalara ilişkin izleme ve kontrol faaliyetleri, kontrol ve önleme süreci kapsamında yürütülmektedir. Kontrol ve önleme aşamasında, rehberde yer alan önlemlerin uygulanmasını belirlemek amacıyla dâhili ve harici denetim faaliyetleri de gerçekleştirilir. Rehberde mevcut güncellemelere uyum maksadıyla gerçekleştirilecek değişiklikleri belirlemek ve kurumun varlık gruplarında yapılacak değişikliklerin (varlık grubu içerik değişiklikleri, yeni varlık grubu tanımları, varlık grubu kritiklik seviyelerindeki değişimler vb.) rehberde belirlenen önlemlerle uygunluğunun sağlanması çalışmaları değişiklik yönetimi kapsamında ele alınır (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, 2020).

Türkiye’de 2021-2025 yılları arasındaki sürece yönelik olarak hazırlanan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi de bilgi paylaşımı ve iş birliğinin geliştirilmesi gibi içerdiği önemli konulardan dolayı konu hakkında önemli dokümanlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Strateji çerçevesinde açık devlet verisi portalı, ulusal veri sözlüğü, kamu bulutu ve kamu veri alanının oluşturulması çalışmaları ile etkin bilgi paylaşımının sağlanması ve birlikte çalışmayı daha kolay hale getirecek, ulusal ve uluslararası iş yapabilme kapasitesinin artırılmasına yönelik bir ağın oluşturulması hedeflenmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, 2021).

Kurumlar arasında bilgi paylaşımına yönelik olarak hazırlanan diğer düzenlemeler ise şu şekildedir; 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu güvenlik tedbirlerine ilişkin bilgilerin paylaşılması kapsamında adli sicil bilgilerinin toplanmasından gerektiğinde paylaşılmasına kadar olan sürecin usul ve esaslarını belirlemektedir (Adli Sicil Kanunu, 2005). Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, kamuda bilgi ve belge alışverişinin standart bir uygulama doğrultusunda hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini hedeflemektedir (Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 2020). Devlet Planlama Teşkilatının Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu ile de kamu kaynaklarının efektif bir şekilde kullanılmasıyla beraber temelinde bilgi paylaşımı olan iş birliğine dayalı ortak bir devlet yapısının kurulması amaçlanmıştır (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, 2005). Kamu kurum ve kuruluşları arasında bilgi paylaşımı için yeni kanalların oluşturulması düşüncesinden hareketle kamu kaynaklarının etkin kullanımını sağlamak üzere bilgi erişimin ve kullanımının kolaylaştırılmasını ve bu sayede kamu kurumlarındaki sayısal bilgilerin ekonomiye kazandırılmasını amaçlayan 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi eki Eylem Planı da bilgi paylaşımına yönelik düzenlemeler açısından önemli bir strateji metnidir. (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, 2006). 5846 sayılı Fikir ve Sanat

Eserleri Kanunu bilgilerin fikri sahipliğini koruma altına alarak diğer kişilerce kullanılmasını düzenlemekte ve telif hakkı olan eserlerin paylaşımına yönelik kısıtlamalar getirmektedir (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 1951). Doğrudan bilgi paylaşımı konusunda olmasa da 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kamuya ait kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir biçimde elde edilmesini, kullanılmasını ve mali konularda iş birliğini sağlayan bir mevzuat olarak konu kapsamında değerlendirilmektedir (Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 2003).

Kamu kurumları arasındaki bilgi paylaşımı uygulamaları kapsamındaki yasal düzenlemeler dışında bilginin sınıflandırılmasına ilişkin düzenlemeler de söz konusu uygulamalara yön vermektedir. Güvenlik boyutunda öne çıkan bu düzenlemelerde potansiyel olarak bilginin kayıt altına alındığı resmi ortamlar olan belgelerin gizlilik dereceleri “Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile belirlenmiştir. Bu yönetmelikte bulunan üç gizlilik derecesi (gizli, çok gizli ve hizmete özel) açıklanması ya da yetkisi olmayan şahıslarca elde edilmesi durumunda devletin dış ilişkilerine, milli savunma ve güvenliğine, devletin güvenlik, istihbarat ve teknoloji faaliyetlerine, gerçek veya tüzel kişiye, herhangi bir idari faaliyete zarar verebilecek ve idari veya adli soruşturmaya yol açabilecek belgeleri sınıflamak için kullanılmaktadır (Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 2022).

Türkiye özellikle son yıllarda kişisel verilen korunmasına yönelik ve bilgi paylaşımının önemini vurgulayan adımlar atmıştır. Aynı zamanda kurumlar arasında bilgi paylaşım sürecinin gizlilik ve güvenlik boyutunda yaşanan gelişmelere istinaden politika belirleyicilerinin bu yönde çalışmalar ortaya koyması da Türkiye’nin uluslararası alandaki standartlarını ve güvenilirliğini doğrudan etkileyen temel esaslardan olmuştur. Nitekim bilgi paylaşımının güvenle yapılması aynı zamanda kurumlar arasındaki güveni ve koordinasyonu da beraberinde getirmiştir. Bu durum da kurumların iş birliğini akabinde de devletin işleyişini olumlu yönde etkilemiştir.

6. Tartışma

Türkiye, teknolojik gelişmeler ve hızla değişen toplum yapısında ortaya çıkan değişimle birlikte bilgi toplumuna ve bunun da beraberinde getirdiği bilgi paylaşımına yönelme eğilimine girmiştir. Kurumlar arası bilgi paylaşımı kamu kurumlarına ve vatandaşlara bilgiye hızlı ve kolay ulaşmada olanak sağlasa da yasal zeminde gerçekleşmeyen bilgi paylaşımı kişi haklarının ihlaline sebep olabilmektedir. Bilgi paylaşımının yasal bir çerçeve ve yazılı politika metinleri çerçevesinde yapılması hem kişi haklarını korumakta hem de kurumlara duyulan güveni arttırmaktadır.

Bir ülkenin bilgi ve bilgi kaynağı üretimine kökten etki eden düşünce ve ifade özgürlüğü, kişisel verilerin korunması gibi temel hak ve özgürlükler Türkiye’de 1982 Anayasası ile güvence altına alınmış ve yasal bir zemin kazanmıştır. Türkiye’de özellikle 2000 yılından sonra bilgi edinme ve paylaşımının yasal yönlerini dikkate alan politikalar oluşturulmaya başlanmıştır. Bulut bilişim, e-Devlet vb. ortaya çıkan gelişmeler ve bilgi paylaşımına yönelik geliştirilen farklı uygulamalar bilginin sağlanması, depolanması, düzenlenmesi, paylaşılması, kullanılması ve korunmasına yönelik teknik ve yasal zemin ile bu konuda oluşturulan politika metinlerinin geliştirilmesini daha gerekli ve önemli kılmaktadır. 2000 yılından sonra Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne uyum süreci ile beraber bilgi yönetimi ve bilgi paylaşımına yönelik söz konusu politika geliştirme çabaları hız kazanmıştır.

Kişisel verilerin korunması hususu bilgi paylaşımı çerçevesinden bakıldığında en kritik noktalardan birisi olarak görülmektedir. Kişisel verilerin korunması konusu, bu konuda yapılan ilk çalışma olan ve 1989 yılında toplanan kişisel veriler üzerine çalışmalar yapması planlanan komisyondan ancak 27 yıl sonra 2016 yılında yasal bir zemine oturtulabilmektedir. Söz konusu yasal zemini oluşturan kanun Kişisel Verilerin Korunması Kanunudur. Bu durum Türkiye’de politika ya da mevzuat oluşturma çok da kolay olmadığını göstermektedir. Bilgi paylaşımında kişisel verilerin korunması hususuna riayet edilmeden yapılacak paylaşımların paylaşımı yapan kurum adına yasal yaptırımlara yol açacağı unutulmamalıdır. Bu nedenle kurumlar bilgi edinme ve paylaşım süreçlerinde kişisel verilerin yasal düzenlemelere uygun olarak kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür.

Kamu kurumları arasında iş birliğinin gerçekleştirilmesinde kamu kurumlarının bilgi paylaşımı uygulamalarında birlikte çalışabilirlik temel konulardan biridir. Bu bağlamda konuya yönelik uygulamaları gerçekleştirmek ve ilgili standartları belirlemek için Birlikte Çalışabilirlik Esasları

Rehberi ve 2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Hazırlanan bu çalışma, kurumlar arasında koordinasyonu sağlayarak etkili bir iş birliği ortamı oluşturma açısından değer taşımaktadır. Bilgi paylaşımı da kamu kurumları arasında birlikte çalışabilirlik esasları çerçevesinde geliştirilen iş birliğinin en önemli yapı taşlarından biri olarak değerlendirilebilir. Ancak Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi'nin yayınlanmasından itibaren geçen 10 yılı aşkın süre zarfında pilot uygulama safhasında kalarak henüz tam anlamıyla hayata geçirilemediği görülmektedir.

Milli bütünlük ve güvenliğin sağlanması ülkeler için yadsınamaz öneme sahiptir. Türkiye'de de milli güvenlik ve bütünlüğün sağlanması için milli güvenlik istihbaratını oluşturmak ve kamu kurum ve kuruluşları arasında istihbarat bilgilerini paylaşarak istihbarat faaliyetlerine katkı sağlamak için Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanunu hazırlanmıştır. Kanunla Millî İstihbarat Teşkilâtı görevleri doğrultusunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla iletişim kurabilmektedir. Böylelikle istihbarat konusunda kurumlar arası iş birliği sağlanmaktadır.

Güvenlik ve asayişin sağlanması ve özellikle de nüfus ve vatandaşlıkla ilgili faaliyetlerin yürütülmesi amaçlarıyla hazırlanan “İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” nüfus ve vatandaşlık konularında çalışmalar yapmakta ve topladığı bilgileri ihtiyacı olan kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşarak birlikte çalışabilirliğe yardımcı olmaktadır. Nüfus ve vatandaşlık bilgilerinin paylaşılması ile ilgili kurumlar ve vatandaşlar ihtiyacı olan bilgilere kısa sürede ulaşabilmektedir.

Milli bütünlük ve güvenliğin sağlanması kadar önemli olan bir diğer konuda adaletin sağlanmasıdır. Türkiye'de bu konuda düzenlemeleri yerine getirmek amacıyla Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur. Kanun ile adli konularda bilgi ve belgeler toplanabilmekte ve kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşılabilir. Paylaşılan bilgiler ile kurumlar ortaklaşa hareket etmekte ve adalet konusunda güvenli bir mekanizma oluşturma çabası yürütmektedir.

Kurumlar arası bilgi paylaşımında bilginin güvenliğinin sağlanması hususu da önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle de milli savunma, kamu güvenliği, devlet sırları gibi kamu düzenini olumsuz etkileyebilecek konularda kritik bilgilerin güvenliğinin sağlanması bilgi paylaşımında kurumlara önemli yükümlülükler getirmektedir. 2019/12 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi ile genetik ve biyometrik veriler ile nüfus, sağlık ve iletişim kayıt bilgileri gibi hassas veri ve bilgilerin yurtiçinde güvenli şartlarda saklanması hedeflenmiştir. Buradaki önemli husus genelgede kritik bilgilerin internete kapalı, güvenliği sağlanmış bir ortamda tutulması gerektiği ifadesidir. İnternetin kurumlar arası bilgi paylaşım faaliyetlerini kolaylaştırdığı bilinen bir gerçektir. Elektronik ortamda gerçekleşen kurumlar arası bilgi paylaşımı için bilgilerin internete açık olması gerekmektedir. Kritik bilgilerin internete kapalı olacağını belirten genelge bu yönüyle elektronik ortamda gerçekleşen kurumlar arası bilgi paylaşımının belli koşullar altında kısıtlanabileceğine bir örnek olarak gösterilebilir. Genelge çerçevesinde hazırlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kamu kurumları arasında bilginin paylaşımına yönelik güvenlik unsurlarına değinmekte ve kurumlara bilgi paylaşımı uygulamalarının güvenli yürütülmesi doğrultusunda yönlendirmeler de bulunarak gerekli önlemlerin alınması kapsamında yol göstermektedir.

2019/12 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesinde “Kamu kurum ve kuruluşlarına ait veriler, kurumların kendi özel sistemleri veya kurum kontrolündeki yerli hizmet sağlayıcılar hariç bulut depolama hizmetlerinde saklanmayacaktır” ifadesi yer almakla birlikte bir diğer düzenleme olan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisinde ise kamu bulutunun oluşturulması gerekliliğinden ve çalışmalarından bahsedilmektedir (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, 2021; Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, 2019). Bu durumun bir çelişki oluşturabilecek düzeyde olduğu değerlendirilmektedir. Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi; açık devlet verisi portalı, ulusal veri sözlüğü, kamu bulutu ve ortak çalışmayı kolaylaştıracak bir ağ kurulması hedefiyle kamuda veriden değer üretmek üzere bir kamu veri alanı kurulmasını da önermiştir. Kurulması hedeflenen kamu veri alanı ile kamu kurumlarının bünyesinde bulunan verilerin diğer kamu kurumlarınca da kolayca işlenebilmesine ve paylaşımına olanak tanıyacak çalışmaların yürütülmesi ve yapay zekâ uygulamalarının geliştirilmesi kolaylaşacaktır.

Kritik bilgi veya belgeler konusuna Bilgi Edinme Hakkı Kanununda da değinilmiştir. Açıklanması halinde devletin güvenliğine, ülkenin ekonomik çıkarlarına, kişilerin güvenliğine zarar verecek ve özel

hayatın gizliliğini ihlal edecek bilgi veya belgeler vb. gibi devletin milli savunmasına ve güvenliğine, ekonomik çıkarlarına ve kişilerin özel hayatına zarar verebilecek bilgi veya belgeler söz konusu kanunun kapsamı dışında tutulmuştur. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında bulgular bölümünde ele alınan maddelerden hareketle; kamu kurumlarının sahip olduğu bilgilerin bütün yurttaşlara ait devlet malı olduğu, bir ilke olarak kabul edilmektedir. Dolayısı ile söz konusu bilgilere erişimi ücretsiz olarak sağlamak tüm kamu kurum ve kuruluşlarının sorumluluğudur. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, hem kurumlara bilgi verme zorunluluğu getirmekte hem de yurttaşlara bilgi edinme hakkı sağlamaktadır. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, devlet kayıtlarına dair bilgilerin paylaşılmasında ve bilgilere erişimin daha güvenli bir hal almasında önemli bir role sahiptir (Özdemirci, 2008).

Bilgilerin güvenlik ihlallerine karşı korunmasını sağlamak için güvenlik ve gizlilik derecelerine göre ne şekilde sınıflandırılacağı da önem arz etmektedir. “Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” bilginin güvenli bir şekilde paylaşımının sağlanması için bilgiyi gizlilik derecelerine göre (gizli, çok gizli ve hizmete özel olarak) sınıflandırmaktadır. Burada bilgi paylaşımı konusunda en önemli kıstaslardan birisi olarak görülebilecek devlet güvenliğini tehlikeye atabilecek bilgilerin paylaşılmasının bilginin niteliğine göre gerekli şartlar ve koşullar dâhilinde mümkün olabileceği açıktır. Yönetmelik kapsamında belgelerin güvenlik ve gizlilik derecelerine göre bir sınıflama söz konusudur. Ancak mevcut literatür incelendiğinde Türkiye’de kamu sektörü bilgisinin paylaşımı ile ilgili gizlilik sınıflaması veya tanımlanmasına yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır. Bunun da kamu sektörü bilgisinin gizlilik derecelerine göre güvenli bir şekilde paylaşımı çerçevesinde bir eksiklik olarak görülebileceği değerlendirilmektedir.

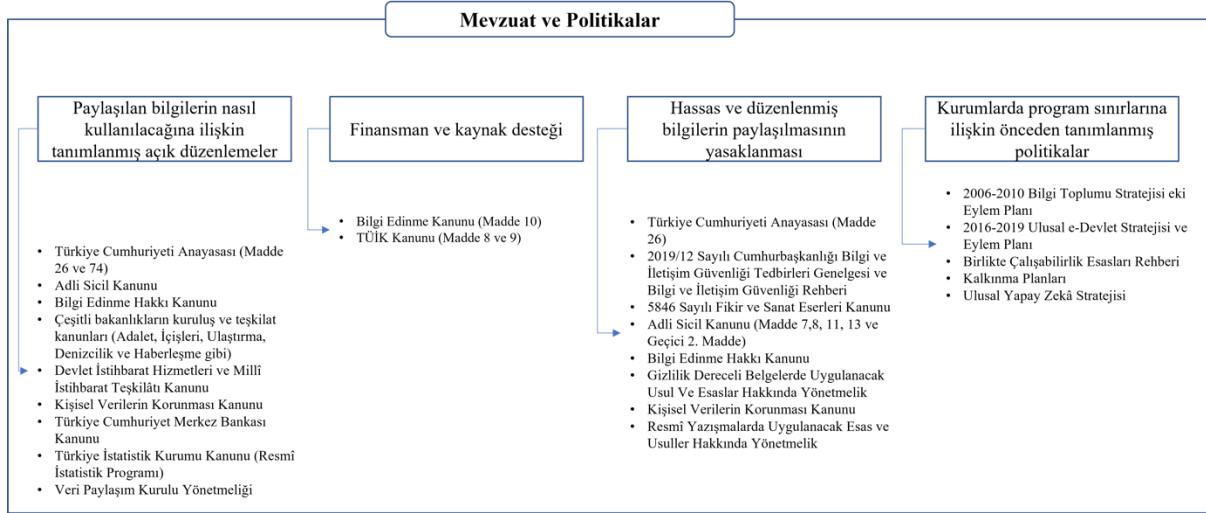
Kamu sektörü bilgisi içerisinde kamuya ait istatistiklerin önemi yadsınamaz bir yeri olduğu bilinmektedir. 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile bu istatistiklerin üretimi, kullanımı, paylaşımı ve saklanması ile ilgili tüm süreçlere ilişkin temel ilke ve standartlar ortaya konmaktadır. RİP kapsamında mevcut bütün kurumlar TÜİK’e karşı sorumlu addedilmiştir. Türkiye’de kamu sektörü bilgisinin paylaşımına yönelik genel mevzuat söz konusu olduğunda 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu paylaşımı yasal zorunluluklara dayandırması ve ülke gereksinimleri çerçevesinde istatistiklerin toplanmasından yayınlanması ve dağıtılmasına kadar geçen süreci yönetmesi açısından önem teşkil etmektedir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile de benzer bir bilgi isteme yetkisi TCMB’ye verilmiştir. Farklı kurumlar TCMB’nin istediği bilgileri zamanında ve doğru vermekle, iş birliği yapmakla yükümlü kılınmışlardır. Dolayısı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu da paylaşımı yasal zorunluluklara dayandırma bağlamında önem addetmektedir.

Dokuzuncu, Onuncu ve On Birinci Kalkınma Planları incelendiğinde, her kalkınma planının kendisinden bir önceki döneme oranla kamu kurumları arasında bilgi paylaşımına yönelik politikaların oluşturulması, bilgi paylaşımının önündeki engellerin kaldırılması, standardizasyonun sağlanması, iş birliği ve koordinasyonun geliştirilmesi gibi konularda daha fazla hedef ihtiva ettiği, veri ve bilgi paylaşımının kazandığı anlama daha yoğun olarak değindiği görülmektedir. Ele alınan Dokuzuncu Kalkınma Planında adalet, ekonomik ve e-Devlet hizmetleri kapsamında kurumlar arasında veri ve bilgi paylaşımı konusuna değinilmiş, Onuncu Kalkınma Planında e-Devlet hizmetleri dışında mekânsal gelişme ve planlama, maliye ve çevre konularında veri ve bilgi paylaşımı kısaca vurgulanmıştır. On Birinci Kalkınma Planında ise sağlık ve sosyal hizmetlerden lojistik ve ulaştırmaya, eğitim ve dijital dönüşümden otomotiv ve şehirleşmeye kadar çok çeşitli alanlarda veri ve bilgi paylaşımının gerekliliği ifade edilmiştir.

Kurumlar arası bilgi paylaşımını etkileyen unsurların ele alındığı Şekil 1’de yer alan mevzuat ve politikalar bölümü altındaki dört başlığı Türkiye’deki mevcut politika, strateji ve mevzuat kapsamında değerlendirdiğimizde Şekil 2’deki gibi bir gruplamanın ortaya çıktığını söyleyebiliriz.

Şekil 2

Kamu Kurumları Arasında Bilgi Paylaşımına Yönelik Politika ve Mevzuat Bileşenlerinin Türkiye'deki Düzenlemelerle Bağlantısı

Şekil 2’de sunulan gruplandırma incelendiğinde kurumlar arası bilgi paylaşımına doğrudan veya dolaylı olarak etkisi bulunan politik ve yasal düzenlemeler kapsamında dört konu öne çıkmaktadır. Bu konulardan ilki paylaşılan bilgilerin nasıl kullanılacağına ilişkin düzenlemelerdir. Çalışmamızda incelenen düzenlemelerden Adli Sicil Kanunu, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanunu, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, TCMB Kanunu, TÜİK Kanunu, çeşitli bakanlıkların kuruluş ve teşkilat kanunları ve Veri Paylaşım Kurulu Yönetmeliğinin Türkiye’de kamu kurumları arasında paylaşılan bilginin nasıl kullanılacağına ilişkin hususları kapsadığı görülmüştür. Şekil 2’de öne çıkan konulardan ikincisi finansman ve kaynak desteğidir. Bu konu kapsamında çalışmada incelenen kanunlardan Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve TÜİK Kanununda sağlanan bilgilerin ücretlendirilmesine yönelik hususlara yer verilmiştir. Bu kanunlardan Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 10. maddesinde kurumların erişime sundukları bilgilerin sağlanma maliyetlerine yönelik bir ücret tahsil edebileceklerine değinilmektedir. TÜİK Kanunu’nun 8. ve 9 maddeleri, istatistikî ve idari verilerin sağlanmasında ilgili birimlerin talep edilen standartlara uygun olarak ve bir ücret talep etmeksizin işlem yapmalarına yönelik ifadeleri içermektedir. Politika ve mevzuat bileşenleri kapsamında ele alınan finansman ve kaynak desteği konusu kurumlar arası bilgi paylaşımına yönelik doğrudan finansman veya kaynak desteği içermemekle birlikte bilginin elde edilebilirliği ile ilgili maliyetlere değinilmektedir. Şekil 2’de yer alan bir diğer konu ise hassas ve düzenlenmiş bilgilerin paylaşılmasının yasaklanmasıdır. Çalışmamızda incelenen yedi düzenleme bu kapsamda ele alınmıştır. Buna göre; 2019/12 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu”, Adli Sicil Kanunu (Madde 7,8, 11, 13 ve Geçici 2. Madde), Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik hükümlerinin bilgi paylaşımı ile koşulları yansıttığını söyleyebiliriz. Son olarak da 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi eki Eylem Planı, 2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı, Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi, Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi, Kalkınma Planları ve Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi ile kurumlardaki bilgi paylaşım uygulamalarına yönelik olarak belirlenmiş hedeflerin kayıt altına alındığı dikkati çekmektedir.

Paylaşılan bilgilerin nasıl kullanılacağına ilişkin düzenlemeler büyük oranda kanun kapsamında yapılan düzenlemeler olarak göze çarpmaktadır. Ancak bu düzenlemeler içerisinde kanun dışında bulunan sadece Veri Paylaşım Kurulu Yönetmeliği bulunmaktadır. Veri Paylaşım Kurulu Yönetmeliğinin kanun seviyesinde olmaması uygulama açısından bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Finansman ve kaynak desteği düzenlemelerinin ise tamamen kanun çerçevesinde yapıldığı görülmektedir. Hassas ve düzenlenmiş bilgilerin paylaşılmasının yasaklanması ile ilgili

düzenlemelerin kanun, genelge ve yönetmelik çerçevesinde uygulandığı görülmektedir. Hassas ve düzenlenmiş bilgilerin paylaşılmasının yasaklanması ile ilgili düzenlemelerin hem kanun hem genelge hem de yönetmelik nezdinde oldukça ayrıntılı bir şekilde uygulanmasının bu düzenlemelerin yoğunlukla hangi bilgilerin paylaşılamayacağını ortaya koymayı amaçladığı izlenimini vermektedir. Kurumlarda program sınırlarına ilişkin önceden tanımlanmış politikalar altında ise plan, rehber ve stratejiler yer almaktadır. Ayrıca kurumlarda program sınırlarına ilişkin önceden tanımlanmış politikalar başlığı altında yer alan bu düzenlemelerin kapsam olarak diğer üç unsuru da kapsayabilecek içeriğe sahip olduğu değerlendirilmektedir.

Devletler ve kamu kurumları tarafından oluşturulan yasal düzenlemeler ve politika metnlerinin kurumlar arası bilgi paylaşımı üzerinde önemli etkisi olduğu tartışılmazdır. Bilgi paylaşımının en önemli iki unsuru olan güven ve gizliliğin sağlanması için kurumların birtakım düzenlemeler dâhilinde çalışması gerekmektedir. Yasal düzenlemelerin olmadığı ve/veya gerekli politika metnlerinin oluşturulmadığı yahut bunların uygulanmadığı durumlarda bireyler ve kurumlar bilgilerinin güvenliği ve gizliliği tehlikeye gireceği ve paylaşımın esaslarının belirsiz olacağı için bilgilerini paylaşmaktan kaçınmaktadırlar. Politika ve yasal düzenlemelerin kurumlar arası bilgi paylaşımında iş birliğini geliştirebileceği ve güvenin sağlanmasını kolaylaştırabileceği ve bu şekilde daha etkin ve verimli bir bilgi paylaşım ortamı sağlanabileceği aşikârdır. Yasal düzenlemeler dâhilinde kurumlara yaptırımlar uygulanabilmektedir. Kurumlarda yaptırımlara maruz kalmamak için bilgi edinme ve paylaşım sürecini yasal olarak gerçekleştirmektedirler. Kamu kurum ve kuruluşları arasında güvenli bir paylaşım ortamı sağlamayı amaçlayan bir altyapı kurulması ve bu yapıyla birlikte çalışabilirliğin sağlanması gerekmektedir. Kurumlar arası yasal düzenlemeler eşliğinde güvenli bir bilgi paylaşım ortamı yaratmanın; kurumların bilgi paylaşımında bulunurken çıkarlarının tehlikeye gireceği kaygısını minimum seviyeye indirebileceği değerlendirilmektedir.

Araştırma kapsamında sorulan; Türkiye'deki mevcut yasal düzenlemeler ve politika metinleri kamu kurumları arasında bilgi paylaşımını hangi yönlerden düzenlemektedir? Sorusuna yanıt olarak; Türkiye'de mevcut yasal düzenleme ve politika metnlerinin bilgi paylaşımı üzerinde tartışılmaz bir etkisi olduğu bilgi paylaşımının bu metinler kapsamında yapılması gerekliliğinin benimsenmiş olduğu görülmektedir. Kamu kurumları arasında bilgi paylaşımı ile ilgili politika ve mevzuatın özellikle kişisel verilerin kullanımı, gizlilik ve güvenlik ile birlikte çalışabilirlik yönlerinden düzenlendiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında sorulan bir diğer soru olan; Türkiye'de kamu sektörü bilgisinin paylaşımına yönelik oluşturulan politika ve strateji metinleri yıllara göre nasıl bir gelişim göstermektedir? Sorusuna yanıt olarak ise; kamu kurumları arasında bilgi paylaşımına yönelik politika ve strateji metinleri incelendiğinde 2000'li yılların başından itibaren yapılan çalışmaların artış gösterdiği görülmektedir. Kalkınma Planlarında da görüldüğü gibi bilgi paylaşımının gittikçe önem kazanması ve teknoloji paralelinde yapay zekâ, bulut bilişim ve e-Devlet gibi kavramların ortaya çıkmasıyla beraber 2015 yılından sonra çalışmaların hız kazandığı görülmektedir. Günümüzde de bilginin ulaştığı büyük ekonomik ve stratejik değer ile beraber bilgi paylaşımının kurumların ilerlemesinde öncelikli unsur haline geldiği ve bilgi paylaşımının artışına yönelik girişimlerin artarak devam edeceği düşünülmektedir.

7. Sonuç ve Öneriler

Türkiye'de mevcut politika ve yasal düzenlemeler çerçevesinde kamu sektöründe kurumlar arasında bilgi paylaşımına yönelik algı, yaklaşım ve işleyişi incelemeyi ve bu politika ve yasal düzenlemelere yönelik bir değerlendirme yapmayı hedefleyen bu çalışmada ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Etkin bir güç ve stratejik bir kaynak olarak karşımıza çıkan bilgi ve beraberinde getirdiği bilgi paylaşımı, kuramsal bilginin oluşturulmasını ve bilgi paylaşımına yönelik yeni politikaların geliştirilmesini sağlamaktadır. Kamu sektöründe kurumlar arası bilgi paylaşım süreçleri ve paylaşımın usul ve esaslarını belirlemek üzere oluşturulan politika metinleri ve hukuki belgeler ülkeler bazında değişiklik göstermekle beraber Türkiye'de kurumlar arası bilgi paylaşımına yönelik politikaların oluşturulması çalışmalarının 2000'li yıllardan sonra gelişmeye başladığı görülmektedir.

Teknolojik gelişmeler ve küreselleşen dünya ile birlikte gelişen ve değişen şartlar bilginin kurumlar arasında paylaşımına yönelik uygulamalarda artışı da beraberinde getirmiştir. Teknolojik ilerlemeler kamu sektöründe kurumlar arası bilgi paylaşımı faaliyetlerinde artış sağlayarak kamu kurumları arasında iş birliğinin gelişmesini ve bu iş birliği de kurumların birbirlerine olan güveninin artmasını sağlamıştır. Kamu kurumları belli bir alanla sınırlı kalmayıp birçok alanda bilgi sağlamakta ve sağladığı bilgilerden dolayı kamu sektörü bilgisinin paylaşımı üzerine uygulanan politikalar toplum üzerinde önemli bir etki yaratmaktadır. Kamu kurumları tarafından paylaşılan bilgiler beraberinde devletlerin genel politikalarını etkileyerek devletlerin politikalarının oluşturulmasına da katkı sağlamaktadır.

Türkiye’de herkesin fikir almak ya da vermek serbestliğine sahip olduğunun vurgulandığı 1982 Anayasası ile bilgi edinme süreçlerine yönelik ilk kapsamlı düzenleme gerçekleştirilmiştir. Daha sonra kabul edilen Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Veri Paylaşım Kurulu Yönetmeliği, Kalkınma Planları, Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi vb. kanun, genelge, plan, strateji ve yönetmelikler de kabul edilmiştir. Kabul edilen hukuki belgeler ve politikaların ortak amacı; şeffaf yönetimin gereği açıklık ve tarafsızlık ilkelerine uygun olarak bilgi paylaşımı ve bilgi edinme düzenlemelerinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

Sonuç olarak, çalışma kapsamında elde edilen ve tartışılan bulgular temelinde teknolojik gelişmelere paralel olarak artış eğiliminde olan bilgi paylaşımı hususunda, Türkiye için tüm kamu kurumları arasında örgütlenmeyi tesis edecek, bilginin üretimi, elde edilmesi, düzenlenmesi, korunması, paylaşılması ve kullanılmasına uygun yasal zemini oluşturmayı hedefleyen ulusal bir bilgi paylaşım modeli veya ülkenin bilim-teknoloji, eğitim, kültür, ekonomi politikalarıyla uyumlu etkin bir politika metninin geliştirilmesi önerilebilir. Önerilen bilgi paylaşım modeli veya politika metninin geliştirilmesi aşamasında tüm kamu kurumları arasında standartlığı sağlamak için bütün paydaşlar sürece dâhil edilmeli ve bilgi paylaşımı süreci iyi tanımlanmalıdır. Model veya politika metni geliştirme sürecinin bütün aşamalarında kamu kurumları arasında koordinasyon sağlanmalı ve bu süreç yasal olarak desteklenmelidir. Süreç esnasında kamu kurumları arasında karşılıklı güvenin oluşturulması, devlet sırlarının ve gizlilik arz eden bilgilerin paylaşımı hususunda belirlenen hizmete özel, gizli ve çok gizli benzeri sınıflamalara riayet edilmesi, kişisel ve hassas verilerin kullanımı ve paylaşılması konusunda mevcut yasal düzenlemelere uyulması hususlarının son derece önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

Bilginin ekonomik ve stratejik bir kaynak olarak artan önemine yönelik bir farkındalık bulunduğu fakat kamu sektöründe kurumlar arası bilgi paylaşımı konusuna yönelik yeterli sayıda çalışma olmadığı, kurumların geliştirdiği politika metnlerinin yetersiz olduğu, bu konuda tüm kamu kurumlarını kapsayan bir politika metni veya model olmadığı görülmektedir. Oluşturulan politika metnlerinin bilgi paylaşımına doğrudan işaret etme yönünde yetersiz kaldığı, bilgi paylaşımına yönelik uygulamaların da çoğunlukla yönetmelikler ve stratejiler ile sınırlı kaldığı ve bu konudaki girişimlerinde Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi gibi uygulama aşamasında kaldığı, henüz sonuçlandırılmadığı görülmektedir. Bu doğrultuda Türkiye’de tüm kamu kurumlarını kapsayacak bilgi edinme ve paylaşımının usul ve esaslarını ayrıntılı bir şekilde düzenleyen bir politika metni veya modelin geliştirilmesi gerekli görülmektedir. Kamu kurumlarının vatandaşlara ait birtakım gizlilik içeren kişisel veri ve bilgileri güvenlik kurumları (Millî Savunma Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Millî İstihbarat Teşkilâtı) ile paylaşabildiği değerlendirilmektedir. Ancak bu paylaşımlarda ölçülülük ve sınırlılık ilkelerine yönelik düzenlemelerin de olması önemlidir. Türkiye’de kişisel ve hassas verilerin korunması, devlet sırları ve gizlilik içeren bilgilerin güvenli paylaşımı hususlarının önerilen politika metni, model ve mevzuatın geliştirilmesinde temel kriterler arasında olduğu ve içerikte detaylı olarak yer alması gerektiği düşünülmektedir. Kamu kurumları arasında iş birliğinin, birlikte çalışabilirliğin ve karşılıklı güvenin sağlanmasının kurumlar arası etkili bir bilgi paylaşımında esas olduğu, bu nedenle kamu kurumları arasında söz konusu hususların iyileştirilmesine yönelik çalışma ve uygulamaların belirli aralıklarla tekrarlanacak şekilde geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Etik Standartlar İle Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul iznine gerek yoktur.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarlar, veri toplama ve işleme ile literatür taramasının Ali Murat Ünlü tarafından, eleştirel incelemenin Tolga Çakmak tarafından gerçekleştirildiğini, diğer aşamalarda eşit oranda katkıda bulunduklarını beyan ederler.

Finansal Destek: Yoktur.

Kaynakça

- Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun. (1984). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 18365, 7 Nisan 1984
- Adli Sicil Kanunu. (2005). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 25832, 1 Haziran 2005
- Akyıldız, F. ve Demir, F. (2011). Beşinci yılında bilgi edinme hakkı: Uşak ili örneği. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 588-612
- Atabakhsh, H., Larson, C., Petersen, T., Violette, C. ve Chen, H. (2004). Information sharing and collaboration policies within government agencies. Chen, H., Moore, R., Zeng, D.D., Leavitt, J. (ed.) *Lecture Notes in Computer Science* içinde (cilt 3073, 467-475). Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-540-25952-7_37
- Ayten, A. M. ve Dede, O. M. (2003, 16-18 Ekim). Kalkınma planlarında ulaşım politikaları hedefler ve önceliklerinin uygulanmasına ilişkin bir değerlendirme [Bildiri sunumu]. Ulaştırma Politikaları Kongresi, Ankara
- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu. (2003). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 25269, 24 Ekim 2003
- Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi. (2019). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 30823, 6 Temmuz 2019
- Civelek, Ö. D. ve Aşık, Ö. (2011). Kamu sektörü bilgisini paylaşımı ve yeniden kullanımı. Devlet Planlama Teşkilatı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı. <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/KamuSektoruBilgisininPaylasimiveYenidenKullanimi.pdf>
- Dawes, S. S. (1996). Interagency information sharing: Expected benefits, manageable risks. *Journal of Policy Analysis and Management*, 15(3), 377-394. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1520-6688\(199622\)15:3<377::AID-PAM3>3.0.CO;2-F](https://doi.org/10.1002/(SICI)1520-6688(199622)15:3<377::AID-PAM3>3.0.CO;2-F)
- Dawes, S. S., Cresswell, A. M. ve Pardo, T. A. (2009). From “need to know” to “need to share”: Tangled problems, information boundaries, and the building of public sector knowledge networks. *Public Administration Review*, 69(3), 392-402. https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2009.01987_2.x
- Deloitte. (2013). Market assessment of public sector information. *Department For Business Innovation & Skills*.
- Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanunu. (1983). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 18210, 3 Kasım 1983
- Eken, M. (2006). *Yönetimde şeffaflık: Teori – uygulama*. Sakarya Yayıncılık.
- Eroğlu, Ş., Çakmak, T. ve Külcü, Ö. (2015). Kurumlararası bilgi paylaşımı ve birlikte çalışabilirlik esasları. Fahrettin Özdemirci, Nevzat Özel, Tolga Çakmak, Zeynep Akdoğan ve Bahattin Yalçinkaya (editör). *e-BEYAS 2015 Sempozyumu: Kurumsal Belleklerin Geleceği: Dijitalleştirme-Elektronik Arşiv-Elektronik Belge Yönetimi Bildiriler*. içinde (s.155-162). Ankara: Ankara Üniversitesi BEYAS Koordinatörlüğü.
- Eroğlu, Ş. (2018). Açık devlet ve açık devlet uygulamaları: Türkiye’de kamu kurumlarına yönelik bir değerlendirme. *DTCF Dergisi*, 58(1), 462-495.
- Eroğlu, Ş. (2020). Regulations on access to government information and impacts on open government: A case of Turkey. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 8(1), 43-65. <https://doi.org/10.14782/marmarasbd.712293>
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu. (1951). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 7981, 5 Aralık 1951

- Gil-Garcia, J. R. ve Sayogo, D. S. (2016). Government inter-organizational information sharing initiatives: Understanding the main determinants of success. *Government Information Quarterly*, 33(3), 572-582. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2016.01.006>
- Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. (2022). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 31821, 26 Nisan 2022
- Graham, F. S., Gooden, S. T. ve Martin, K. J. (2016). Navigating the transparency–privacy paradox in public sector data sharing. *The American Review of Public Administration*, 46(5), 569-591. <https://doi.org/10.1177/0275074014561116>
- Güçlü, N. ve Sotirofski, K. (2006). Bilgi yönetimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(4), 351-373.
- İçişleri Bakanlığı. (2020). Veri paylaşımı kurulu yönetmeliği. T.C. Resmî Gazete, Sayı: 31207, 8 Ağustos 2020
- İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. (1985). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 18675, 23 Şubat 1985
- Jing, F. ve Pengzhu, Z. (2009). A field study of G2G information sharing in Chinese context based on the layered behavioral model. *42nd Hawaii International Conference on System Sciences*, 1-13. <https://doi.org/10.1109/HICSS.2009.12>
- Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu. (2003). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 25326, 24 Aralık 2003
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Akademik.
- Karlsson, F., Frostenson, M., Prenkert, F., Kolkowska, E. ve Helin, S. (2017). Inter-organisational information sharing in the public sector: A longitudinal case study on the reshaping of success factors. *Government Information Quarterly*, 34(4), 567-577. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2017.10.007>
- Kipchirchir, Y. P. (2014). *Data sharing among selected government institutions in Kenya*. [Doktora tezi, University of Nairobi]. College of Biological and Physical Sciences School of Computing and Informatics. http://erepository.uonbi.ac.ke/bitstream/handle/11295/90235/Yego_Data%20Sharing%20Among%20Selected%20Government%20Institutions%20in%20Kenya.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu. (2016). T. C. Resmî Gazete, Sayı: 29677, 7 Nisan 2016
- Lu, X. (2007). Distributed secure information sharing model for e-government in China. In *Eighth ACIS International Conference on Software Engineering, Artificial Intelligence, Networking, and Parallel/Distributed Computing*, 3, 958-962. <https://doi.org/10.1109/SNPD.2007.477>
- Majchrzak, A. ve Jarvenpaa, S. L. (2010). Safe contexts for interorganizational collaborations among homeland security professionals. *Journal of Management Information Systems*, 27(2), 55-86. <https://doi.org/10.2753/MIS0742-1222270202>
- McDougall, K., Rajabifard, A. ve Williamson, I. P. (2005). What will motivate local governments to share spatial information?. *Proceedings of SSC 2005 Spatial Intelligence, Innovation and Praxis: The National Biennial Conference of the Spatial Sciences Institute*
- Official Journal of the European Union. (2003). *Directive 2003/98/EC of the European Parliament and of the Council on the re-use of public sector information*. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:345:0090:0096:en:PDF>
- Özdemirci, F. (2008). Government records and records management: Law on the right to information in Turkey. *Government Information Quarterly*, 25(2), 303-312. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2006.07.017>
- Papapavlou, G. (2000). *Public sector information initiatives in the European Union*. Third International Congress UNESCO Headquarter. <http://osint.pbworks.com/f/Infoethics%202000.pdf#page=104>
- Pardo, T. A., Gil-Garcia, J. R. ve Burke, G. B. (2008). Building response capacity through cross-boundary information sharing: The critical role of trust. *Center for Technology in Government*.
- Pollock, R. (2008). The economics of public sector information. *Cambridge Working Papers in Economics* içinde (CWPE0920). University of Cambridge. <https://doi.org/10.17863/CAM.5635>

- Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. (2020). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 31151, 10 Haziran 2020
- T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. (2006). *Bilgi toplumu stratejisi (2006-2010)*. http://www.bilgitoplumu.gov.tr/Documents/1/BT_Strateji/Diger/060500_BilgiToplumuStratejisi.pdf
- T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı. (2004). *e-Dönüşüm Türkiye projesi kısa dönem eylem planı 2003-2004*. http://www.bilgitoplumu.gov.tr/Documents/1/Yayinlar/040900_KDEPKitapcik.pdf
- T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı. (2005). *Kamu bilgi ve iletişim teknolojisi projeleri hazırlama kılavuzu*. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Kamu_Bilgi_ve_Iletisim_Teknojisi_Projeleri_Hazirlama_Kilavuzu.pdf
- T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. (2006). *Dokuzuncu kalkınma planı 2007-2013*. <https://www.metu.edu.tr/system/files/kalkinma.pdf>
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2012). *E-dönüşüm Türkiye projesi birlikte çalışabilirlik esasları rehberi*. http://www.bilgitoplumu.gov.tr/wp-content/uploads/2014/04/Birlikte_Calisabilirlik_Esasleri_Rehberi_2.1.pdf
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2013). *Bilgi toplumu stratejisinin yenilenmesi projesi*. http://www.bilgitoplumu.gov.tr/wp-content/uploads/2022/01/ihityac_tespiti_ve_oneriler_raporu-1.pdf
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2013). *Onuncu kalkınma planı 2014-2018*. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Onuncu_Kalkinma_Plani-2014-2018.pdf
- T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı. (2016). *2016-2019 Ulusal e-Devlet stratejisi ve eylem planı*. <http://www.sp.gov.tr/upload/xSPTemelBelge/files/Swkoy+2016-2019-Ulusal-e-Devlet-Stratejisi-ve-Eylem-Plani.pdf>
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 17863, 9 Kasım 1982
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi. (2020). *Bilgi ve iletişim güvenliği rehberi*. https://cbddo.gov.tr/SharedFolderServer/Genel/File/bg_rehber.pdf
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi. (2021). *Ulusal yapay zekâ stratejisi 2021-2025*. <https://cbddo.gov.tr/SharedFolderServer/Genel/File/TR-UlusalYZStratejisi2021-2025.pdf>
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). *On birinci kalkınma planı 2019-2023*. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Plani-2019-2023.pdf
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu. (1970). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 13409, 26 Ocak 1970
- Türkiye İstatistik Kanunu. (2005). T.C. Resmî Gazete, Sayı: 25997, 18 Kasım 2005
- Vickery, G. ve Wunsch-Vincent, S. (2006). *Digital broadband content: Public sector information and content*. OECD. <https://www.ifap.ru/library/book066.pdf>
- Vuckovic, R. M., Kanceljak, I. ve Juric, M. (2021). Is it time for new data governance?. *44th International Convention on Information, Communication and Electronic Technology (MIPRO)*, 1483-1489. <https://doi.org/10.23919/MIPRO52101.2021.9597161>
- Wang, F. (2018). Understanding the dynamic mechanism of interagency government data sharing. *Government Information Quarterly*, 35(4), 536-546. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2018.08.003>
- Yang, T. M. ve Maxwell, T. A. (2011). Information-sharing in public organizations: A literature review of interpersonal, intra-organizational and inter-organizational success factors. *Government Information Quarterly*, 28(2), 164-175. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2010.06.008>